

DANCE &
PERFORMANCE
PLATFORM
— AMSTERDAM

BAU Platform voor dans en performance
Entrepotdok 4
1018 AD Amsterdam
info@bau.amsterdam

Betreft: reactie op uitwerking Motie Jetten van minister Ingrid van Engelshoven.

Amsterdam, 30-03-2020

Geachte leden van de Tweede Kamer,

Graag uw aandacht voor het volgende:

BAU is een organisatie voor artistieke ontwikkeling en innovatie binnen de professionele podiumkunsten, met de focus op de onafhankelijke dans en performance. Onze activiteiten zijn verdeeld in twee hoofdcategorieën: enerzijds programma's op het gebied van artistieke ontwikkeling, anderzijds activiteiten gericht op belangenvertegenwoordiging van dit onafhankelijke veld.

Choreografen en Performancemakers vervullen een belangrijke rol in het Nederlandse podiumkunstenveld. Ze tonen hun werk in de Nederlandse theaters, in musea en op festivals/evenementen, voeden de grote gezelschappen en geven onderwijs. Ze werken vaak cross-disciplinair, vernieuwend en bewegen zich in alle lagen van de bevolking. Ook over de grenzen wordt dit Nederlandse 'vrije' werk zeer gewaardeerd.

Maar de podiumkunstensector, en zeker de dans/performance, is een kwetsbare. Sinds de bezuinigingen in 2012 doet deze sector alles om het voortbestaan van de podiumkunsten te garanderen en om het onmogelijke mogelijk te maken, veelal zwaar onderbetaald. Omdat ze weet dat kunst essentieel is voor de maatschappij.

De brief, ofwel de uitwerking van de Motie Jetten, die minister van Engelshoven op 27 maart 2020 naar buiten bracht, was voor ons en onze achterban zeer teleurstellend:

- Dit is geen steunpakket voor de gehele culturele sector, maar voor een deel van de culturele sector; de producerende instellingen.
- Voor de ZZP'ers is er voor de langere termijn geen plan gemaakt. Ook de korte termijn van drie maanden is te kort. Ga meteen uit van zes maanden voor de TOZO-regeling en denk ook aan de periode daarna. Het gaat hier over het voortbestaan van de onafhankelijke kunsten.
- De onduidelijke en voor de Gemeentes zeer gecompliceerde TOZO-regeling sluit veel ZZP'ers buiten. Bijvoorbeeld starters en rechtmatig hier werkende niet-Europese kunstenaars (waarvan er veel zijn in de dans- en performance sector). Het aanvragen van steun kan gevolgen hebben voor hun visumstatus/verblijfstatus. Een versoepeling van de voorwaarden is noodzakelijk.

- Veel ondernemers in de kunst en cultuur, ook die binnen de Dans en Performance, kunnen bij het aanvragen van de vergoeding van €4000 niet voldoen aan de voorwaarden: 'een ander ondernemingsadres dan het privéadres' en 'vaste lasten van minimaal €4000'.
- De minister geeft in haar plan aan dat gesubsidieerde instellingen 'gevraagd' moeten worden om hun afspraken na te komen als ze door-gesubsidieerd worden. Maar deze instellingen moeten hieraan kunnen voldoen; op dit moment zijn er nog te veel onduidelijkheden voor ze, waardoor dit niet het geval is en wordt de ZZP'er hiervan de dupe. Er moet duidelijkheid komen in 'wie' 'wat' gaat vergoeden en 'hoe'.

Wat nodig is, is een volledig en uitgewerkt plan met een visie en met voldoende budget om het ecosysteem van de podiumkunsten niet in te laten storten. De ZZP'ers vormen, zeker binnen het culturele veld, een heel groot en zeer cruciaal onderdeel van dit ecosysteem. Het gaat in ons veld dan niet alleen over de choreografen en performancemakers maar daarmee ook alle ZZP'ers die ondersteunend werk leveren, zoals technici, lichtontwerpers, productieiders etc. Voor deze groep hardwerkende professionals is de nood zeer hoog. Veel ZZP'ers hebben per direct geld nodig en hun toekomst is zeer onzeker.

Maar met Hollandse zuinigheid sterven we af op een drama waar ZZP'ers ten prooi gaan vallen aan slecht beleid zonder visie. Kies voor beleid wat resulteert in snel economisch herstel van het ZZP-veld. Denk daarbij ook verder dan de periode van die drie maanden, en zorg dat het beleid uitvoerbaar is op korte termijn. Er is een grote behoefte aan een Noodfonds/Garantiefonds. De kosten zullen voor deze sector in het niet vallen naast de tientallen miljarden euro's die de gevestigde, grote bedrijven zullen opeisen.

Kunstenaars bekijken de wereld met een onconventionele blik, ze nemen vaak onbekende wegen om maatschappelijke vraagstukken aan te snijden.

Onafhankelijke kunstenaars - zij die autonoom en vaak projectmatig werken - doen dit grotendeels bewust: met die bewegingsvrijheid kunnen zij een paar stappen verder denken en vragen stellen die de samenleving in staat stelt om haar betekenis en toekomst te blijven herdefiniëren.

De ontwikkeling van de podiumkunsten manifesteert zich daarom het meest bij de onafhankelijke makers, de groep ZZP'ers die zich kan permitteren om te experimenteren en te innoveren, alvorens het materiaal wordt geadopteerd door de grote gesubsidieerde gezelschappen en instellingen.

Ondanks tegengeluiden, blijft economische groei en vooruitgangdrang de heersende tendens van de 21^e eeuw. Er blijven voorwaarden van bovenaf aan het kunstenveld opgelegd worden die ons inziens secundair zijn aan de inhoud die daadwerkelijk zorgt voor vernieuwing. De beleving van de mens moet weer centraal staan. Verbeeldingskracht, empathie, verdieping, vrij kunnen denken, onderzoeken en falen, zorgen voor intellectuele groei en vernieuwing. Deze kernwaarden moeten geborgd worden en vragen om een goed functionerend ecosysteem waarbinnen kunstenaars kunnen creëren. Alleen op deze wijze kunnen wij in Nederland mee met de Europese ontwikkelingen binnen de kunst.

Het is tijd voor een herwaardering voor de kunst en cultuur, tijd voor de erkenning van deze economie, tijd voor het besef van het belang van ZZP'ers en tijd dat het ophoudt met het wantrouwen naar deze sector.

Hopende op jullie steun en betrokkenheid.

Met vriendelijke groet,

Eva Villanueva
 Artistiek leider BAU